

KONINKLIJKE ACADEMIE
VOOR GENEESKUNDE VAN BELGIË

Paleis der Academiën
HERTOGSSTRAAT 1 – 1000 BRUSSEL
Tel. 02/550 23 00 Fax 02/550 23 13
E-mail: academiegeneeskunde@vlaanderen.be
Website: www.academiegeneeskunde.be

ADVIES

met betrekking tot seksualiteit en gezondheid van jongeren*

Op zaterdag 22 april 2006 werd door de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (KAGB) een themavergadering gewijd aan "Seksualiteit en Gezondheid van jongeren". Het thema werd toegelicht door experts en werd gevolgd door een paneldiscussie. Op basis daarvan wordt door de KAGB volgend advies aan de overheid verstrekt:

1. Er is in België en in Vlaanderen een schaarste aan recente en betrouwbare informatie over de relatie tussen seksualiteit en gezondheid van jongeren. Er is grote nood aan meer wetenschappelijk onderzoek over dit onderwerp zowel wat betreft de jongeren in het algemeen als wat betreft bepaalde subgroepen (bv. naargelang sociale klasse, levensbeschouwing, seksuele geaardheid, ...). Het zou nuttig zijn alle activiteiten rondom relationele en seksuele vorming in Vlaanderen eens in kaart te brengen. Er is ook meer onderzoek nodig naar de effectiviteit van bepaalde interventies gericht op seksualiteit en gezondheid van jongeren en dit zowel op het niveau van de school, de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's), de Centra voor Algemeen Welzijn (CAW's) en andere structuren die met dit onderwerp bezig zijn. Op basis van de beperkte beschikbare informatie is het overduidelijk dat relationele en seksuele vorming van jongeren een topprioriteit moet krijgen in de maatschappij.
2. Uit de voorstellingen en de discussie blijkt dat er structurele maatregelen nodig zijn om de verschillende instanties en actoren werkzaam in dit domein meer slagkracht en mogelijkheden te geven. In de laatste jaren werden goed werkende structuren voor relationele en seksuele vorming ten onrechte afgebouwd of kregen een lage prioriteit t.o.v. andere initiatieven in het domein welzijn en gezondheid. Dit is een verkeerde keuze vermits hierdoor de problemen alleen zullen toenemen. Bestaande structuren die zich professioneel inzetten m.b.t. relationele en seksuele vorming moeten worden behouden, versterkt en moeten in het landschap van welzijn en gezondheid meer zichtbaarheid krijgen. De aandacht moet daarbij gaan naar zorg op maat, met een laagdrempelig karakter en garantie voor anonimiteit en kwaliteit. Deze structuren moeten prioritair kunnen werken aan het behoud en de promotie van de algemene gezondheid en het welzijn van jongeren.
3. Relationele en seksuele vorming van jongeren is de verantwoordelijkheid van diverse actoren in de maatschappij. Het is daarom nodig dat er intersectoriële samenwerking bestaat tussen diverse structuren binnen de domeinen van de gezondheidszorg, het onderwijs en de jeugdzorg. Intersectorieel overleg over relationele en seksuele vorming van jongeren is tevens noodzakelijk om de beperkte middelen zo efficiënt mogelijk aan te wenden. Een betere coördinatie van initiatieven van de diverse actoren, het nastreven van een uniforme visie en het bevorderen van de interprofessionele samenwerking zal ongetwijfeld leiden tot meer efficiënte resultaten op het werkveld. Het is belangrijk hiervoor een gemeenschappelijk actieplan op te stellen. Relationele en seksuele vorming van jongeren zou tot de gezondheidsdoelstellingen moeten behoren. Concreet zou dit thema het voorwerp kunnen uitmaken van een gezondheidsconferentie waaruit

* Het advies werd voorbereid door de vaste commissie maatschappij en gezondheid, samengesteld uit de academieleden A. De Paep (voorzitter), G. De Backer (secretaris), M. Bogaert, E. Eggermont, E. Eyskens, S. Geerts, B. Goddeeris, J. Godderis, H. Kesteloot, M. Laga, J. M. Lauweryns, C. Mathieu, M. Renaer, G. Verdonk, D. L. Brutsaert, B. Himpens, en de externe deskundigen P. Alliet, H. Antonneau, K. Broeckx, I. Demets, T. Klai, I. Van Trimpont.
De Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België keurde het advies goed ter vergadering van 24 juni 2006.
Publicatie: Jaarboek en Verslagen van Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België, 68 (2006), pp. 203-205.

een gecoördineerd interprofessioneel actieplan zou kunnen worden ontwikkeld, inclusief adviezen met als doel de seksualiteit van jongeren harmonisch te laten ontwikkelen.

4. Meer aandacht moet gaan naar de vorming van experts in het domein van relationele en seksuele vorming en dit op zeer diverse niveau's gaande van de leraar tot de gezondheids- en welzijnswerker. Elke die kinderen en adolescenten vormt en begeleidt, moet een basisopleiding krijgen in dit domein. Het is noodzakelijk dat professionals in het domein bijkomende expertise verwerven. In dit opzicht is een opleiding, verstrekt door experts, zowel aan de basis als hogerop noodzakelijk.
5. CLB's hebben een belangrijke rol te spelen in het domein van de relationele en seksuele vorming. Om deze taak te kunnen opnemen is een aanpassing nodig van hun opdracht zodat ze meer ruimte en ondersteuning krijgen. Initiatieven moeten worden genomen om de CLB's beter kenbaar te maken bij de leerlingen en de bereikbaarheid en zichtbaarheid van CLB's m.b.t. seksualiteit naar de leerlingen toe te verbeteren. Deze moeten beter geïnformeerd worden over het feit dat ze in deze CLB's ook voor problemen m.b.t. hun seksualiteit terecht kunnen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat ook het contact met de adolescent in de hogere cyclus van het secundair onderwijs moet worden gestimuleerd. Om meer aandacht te kunnen geven aan relationele en seksuele vorming moeten de CLB's ook voldoende bemand zijn door goed gevormde professionele gezondheids- en welzijnswerkers.
6. Ten slotte wordt ervoor gepleit om initiatieven te nemen die de zichtbaarheid van de op heden bestaande organisaties, die hulpverlening en vorming aanbieden met betrekking tot relaties en seksualiteit, vergroten zodat hun dienstverlening beter bekend wordt bij zowel de jongeren, hun ouders, de scholen als andere betrokkenen. Hun zichtbaarheid moet door middel van concrete maatregelen worden geoptimaliseerd zodat alle jongeren, onafhankelijk van hun afkomst, levensbeschouwing of seksuele geaardheid, makkelijk toegang kunnen hebben tot evengoed bronnen met juiste info, professionele begeleiding als deskundige hulp in crisissituaties.